

Саме такі знання дає викладання курсу клінічної біохімії, яка вивчає біохімічні процеси, що відбуваються в організмі хворої людини, а їх дослідження використовуються в діагностиці ураження певних органів, контролі ефективності лікування та прогнозуванні перебігу захворювань.

Клінічна біохімія, як самостійна дисципліна, в нашому університеті викладається з 1980 р. В той час лекції читались студентам 6 курсу медичного факультету в обмеженій кількості (8 – 12 годин на рік). З 1991 р. МОЗ офіційно був введений курс клінічної біохімії для клінічних ординаторів, а лекції для медичного факультету були ліквідовані. В наш час клінічна біохімія викладається на фармацевтичному факультеті для студентів III курсу: фармацевтів і клінічних фармацевтів (270 годин), на ФПО для клінічних ординаторів (60 годин), а з цього року – для аспірантів (64 години).

Головна мета аспірантури полягає в забезпеченні вищих навчальних закладів, органів і закладів охорони здоров'я сучасними висококваліфікованими кадрами.

Тематика лекцій з клінічної біохімії для аспірантів стосується тих розділів, які мають велике практичне значення і спрямовані на підвищення рівня кваліфікації. Лекційний матеріал надається у вигляді комп'ютерної мультиплікації, включаючи сучасну тематику (біохімія канцерогенезу, тромбофілій, синдром гіпергомоцистеїнемії та ін.).

Рівень підготовки майбутніх лікарів і організація навчального процесу в нашому університеті є достатньо високими, але випускники недостатньо володіють теоретичними та клінічними аспектами біохімії. Про це свідчать результати тестування: рівень їх знань залишає бажати кращого, деякі не знають мінімуму – нормативів біохімічних показників крові. Враховуючи зазначене, доцільно було би внести відповідні корективи до навчальної програми відносно викладання клінічної біохімії для старшокурсників.

Викладання аспірантам клінічної біохімії, що вивчається одночасно з основною клінічною дисципліною, виховує працелюбство, наукове мислення, зацікавленість та старанність при вивченні додаткової літератури для розуміння механізмів патогенезу захворювань, інтерпретації біохімічних показників та вибору лікарських засобів.

Заїчко Н.В., Струтинська О.Б., Блажченко В.В., Остренюк Р.С.

Підвищення ефективності підготовки іноземних студентів з дисципліни «Біологічна та біоорганічна хімія»

Проблема якості навчального процесу при викладанні біологічної та біоорганічної хімії для іноземних студентів є надзвичайно актуальною. Біологічна хімія відноситься до дисциплін, включених в державний ліцензійний іспит «Крок-1», що вимагає високого рівня теоретичної та практичної підготовки студентів. Згідно з навчальним планом вивчення дисципліни «Біологічна та біоорганічна хімія» здійснюється в II-IV семестрах, в той час як тестування «Крок-1» відбувається у VI семестрі, тобто через рік після її завершення. Тому важливе значення має подальше вдосконалення умінь

використовувати теоретичні та практичні навички з біохімії при вивченні інших суміжних дисциплін, зокрема таких як фармакологія та патофізіологія.

Процес підготовки іноземних студентів, які навчаються українською та російською мовами, залишається складним, що пов'язано із значним мовним бар'єром. В останні роки у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова запроваджено навчання іноземних студентів в інтернаціональних групах поряд із українськими студентами, що сприяє покращенню сприйняття ними медико-теоретичних та клінічних дисциплін.

Навчальна дисципліна «Біологічна та біоорганічна хімія» ставить за мету сформувати системні знання студентів-медиків про хімічний склад, структурну організацію, властивості біоорганічних сполук (складових компонентів клітин, тканин та органів організму людини), закономірності обміну речовин та енергії на молекулярному рівні в здоровому організмі та при окремих патологічних станах. Для підвищення ефективності самостійної роботи іноземних студентів колективом кафедри були розроблені навчальні посібники та робочі зошити, в яких стисло викладений теоретичний матеріал, практичні завдання, ситуаційні задачі та тести «Крок-1». На підсумкових заняттях обов'язковим елементом опитування є усна відповідь іноземного студента з теоретичного матеріалу та рішення ситуаційних задач. На сайті кафедри представлені мультимедійні презентації лекцій з курсу біохімії, які містять не лише теоретичний та формульний матеріал, а й ілюстровані прикладами патологічних станів, які згадуються в контексті медичної біохімії (сфінгомієлінози, порфірії, подагра, скорбут, пелагра тощо). Такий підхід підвищує інтерес іноземних студентів до дисципліни, покращує засвоєння теоретичного матеріалу, демонструє зв'язок із клінічною медициною. асоціативність мислення. Ще одним вагомим мотивуючим фактором є залучення іноземних студентів до роботи біохімічного наукового гуртка та виступи на студентських наукових конференціях. Отже, підвищення ефективності підготовки іноземних студентів з дисципліни «Біологічна та біоорганічна хімія» ґрунтується на комплексному підході, що вимагає глибоких професійних знань викладачів, тісної співпраці зі студентами та мотивації їх до регулярної самостійної роботи з теоретичним матеріалом та базою тестів «Крок-1».

Зелінська Т.М.

Роль медичної хімії в підготовці медичних кадрів в умовах реформи системи охорони здоров'я

*“Медик без довольного познання хіміи
совершенен быть не может”.*

М.В. Ломоносов.

Сфера медицини в черговий раз стала на шлях реформування. Це виправданий, історично закономірний процес, адже система охорони здоров'я, яка формувалася ще в радянські часи, показує свою неефективність в сучасних реаліях.

В основі медичної реформи, що провадиться в Україні, лежить докорінна зміна принципів фінансування та управління. Радикальна зміна курсу